

Elektronik Kamu Bilgi Yönetimi Sistemi (KAYSİS)

Uğur KARAGÖZ (İl Planlama Uzmanı)& Emrah TOPÇU (Gelir Uzmanı)

GİRİŞ

Bilişim teknolojisinin büyük bir hızla ilerlediği ve kamu kurumlarında kullanımının yaygınlaştığı günümüz dünyasında, devlet-vatandaş ilişkisinin kamu hizmetleri boyutunda sürekli olarak elektronik ortama taşınması ve hizmetlere erişim konusunda e-devlet anlayışının tüm ülkelerde yaygınlaşması kamu yönetimine farklı bir bakış açısı getirmiştir.

Türkiye'deki duruma bakılacak olursa 10. Kalkınma Planı, 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı, 64. Hükümet Programı, 02.02.2015 tarihli 29255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve birçok kurumsal düzenleme ile e-dönüşümün tamam-

lanmasına ve e-Devlet çalışmaları-
nın hız kazanmasına yönelik adımlar sürekli olarak atılmaktadır.

Konuya ilişkin olarak ülkemizde henüz çok fazla gündeme taşınmamış ancak yakın bir tarihte adından çok sık bahsedilecek bir sistem geliştirilmiş ve faaliyetlerine başlamış bile. Kamu yönetimde yer alan unsurların mevzuat dayanaklarıyla birlikte tespit edilerek elektronik ortamda tanımlandığı, geliştirilen e-Devlet uygulamalarının birbirine tek merkezden entegre edilerek a-Devlete (Akıllı Devlet) geçilmesini sağlayacak bir yapıda hayata geçirilen bu sistemin adı KAYSİS.

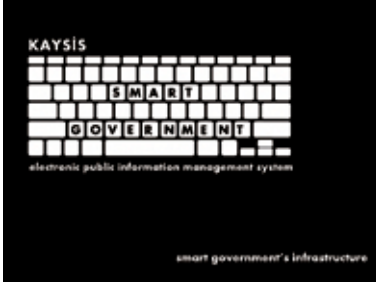
Elektronik Kamu Bilgi Yönetimi Sistemi (KAYSİS) adıyla Başbakanlık'ın ana hizmet birimlerinden İdareyi Geliştirme Başkanlığı tarafından

geliştirilen bu sistem, kamu kurumlarının teşkilat yapısından, sunulan hizmetlere, hizmetlerde kullanılan belgelerden, belgelerde bulunan bilgilere kadar birçok kamu yönetimi unsurunun elektronik ortamda tanımlanması ve elde edilen verilerin tek bir merkez üzerinden paylaşılması esasına dayanmaktadır.

KAYSİS kapsamında yürütülen çalışmalar, (yazılım geliştirme, kurumlar-arası koordinasyon, sistem kullanımına yönelik eğitimler, tanımlanan hizmet ve belge onaylama vb.) kamu kurum/kuruluşlarından konusunda uzman personelin bir araya getirilmesi ile İdareyi Ge-

KAYSİS
A-devletin altyapısı

liştirme Başkanlığı bünyesinde oluşturulmuş KAYSİS Çalışma Grubu tarafından sürdürülmektedir.

KAYSİS çalışmaları mevcut elektronik uygulamaların kamu kurum ve kuruluşlarında kullanımının yaygınlaştırılması ve yeni uygulamalarla birlikte sürekli olarak geliştirilmesi şeklinde ayrılabilir.

Peki, bu çalışmalar akıllı devletin oluşturulmasına nasıl bir altyapı sağlayacaktır?

- Kamu hizmetleri ile bunların sunulma süreçlerinin tespit edilmesi,
- Hizmetlerin başvurularında istenen veya sonucunda düzenlenen belgelerin tanımlanması ve birer örneğinin sisteme kaydedilmesi,
- Hizmetlerin sunumunda girdi olarak kullanılan veya sonucunda çıktı olarak üretilen verilerin tespit edilerek üst veri (meta data) olarak tanımlanması,
- Hizmetlerin sunumunda yapılan resmi yazışmalar ile yazışmalar-daki paraf ve imza süreçlerinin tespit edilmesi ve ilgili hizmetler ile ilişkilendirilmesi,
- Kurumlar/birimler, hizmetler, belgeler, yazışmalar gibi unsurlar ile yürürlükte bulunan mevzuat dayanaklarının ilişkilendirilmesi,
- e-Devlet hizmetlerinin sunumu için geliştirilen elektronik uygulamalar ve uygulamalar üzerin-

den kurumların bilişim alt yapısının ortaya çıkarılması,

- Vatandaşların kamu hizmetlerinden memnuniyetinin ölçülmesi, kurumların hizmet standartları tablolarının oluşturulması ve vatandaşların tek noktadan erişebilecekleri şekilde sunulması,
- Kamu hizmetlerinin sunumuna ilişkin kurumsal performans raporlarının oluşturulması, kurumlar tarafından sunulan ortak hizmetlere ilişkin merkezi elektronik uygulamaların geliştirilmesi,
- Hizmetlerin sunulma süreleri ve yıllık işlem sayıları gibi istatistiklerin toplanması

adımları söz konusu altyapının oluşturulması için en önemli faktörlerdir. KAYSİS kapsamındaki her bir alt uygulama ilişkisel veri tabanı mantığı ile çalışmakta ve bir uygulama için çıktı niteliğindeki veriler diğer uygulamalara girdi olabilmektedir. Bunun önemi hiçbir bilgi ya da verinin atıl kalmadan değerlendirilmesi ve kısa vadede elektronik bilgi yönetimi alanında atılım yapılmasına imkân sağlıyor olmasıdır. Şimdi de geliştirilmiş bu elektronik uygulamalardan bahsedelim.

KAYSİS KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ELEKTRONİK UYGULAMALAR

KAYSİS kapsamında yürütülen ve resmi internet sayfasında (<https://www.kaysis.gov.tr/>) daha detaylı bilgilerine ulaşılabilecek uygulamalar şunlardır:

- Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS)
- Kamu Mevzuat Sistemi (KMS)
- Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi (HEYS)
- Hizmet Standartları Yönetim Sistemi (HSYS)

- Devlet Belge Yönetim Sistemi (DBYS)
- Kamu Memnuniyet Anketi (KMA)
- Kurumlardaki Elektronik Belge Yönetim Sistemlerine Tek Merkezden Veri Sağlanması

Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS)

Devlet Teşkilatında bulunan tüm kurum ve kuruluşlar ile bunların alt birimlerinin (merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı) tespit edilerek elektronik ortamda kaydedildiği e-Devlet'in 3 temel veri tabanından biridir.

Tüm kurum ve kuruluşlarda, kurumların teşkilat yapılarında meydana gelen değişiklikleri takip etmek amacıyla kurumlarda personel görevlendirilmekte ve söz konusu personel tarafından teşkilat yapısında meydana gelen değişiklikler DETSİS'e işlenmektedir. Sisteme işlenen her bir kayıt, KAYSİS Çalışma Grubu tarafından incelenmekte ve uygun görülenler onaylanmaktadır.

Sistemde, yeni kurulan kurumlara/birimlere ilişkin ekleme kayıtları onaylandığında, onaylanan birim/kurum için T.C. Kimlik Numarası benzeri tekil ve değişmez nitelikte T.C. Devlet Teşkilatı Numarası tanımlanmaktadır. Tüm kurumlar bu numaraları T.C. kimlik numaralarında olduğu gibi yürütülen işlemlerde esas kabul etmektedirler.

T.C. DETSİS Numaralarının sistem veri tabanından alınarak kurumlar tarafından kullanılabilmesi amacıyla web servis hizmeti sağlanmaktadır.

Kamu Mevzuat Sistemi (KMS)

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren tüm mevzuat ile bakanlıklar, bağlı/ilişkili kuruluşlar, belediyeler ve üniversiteler tarafından Resmi Gazete'de yayım-

lanmadan yürürlüğe konulan her türden ikincil mevzuatın kayıt altına alındığı sistemdir.

Tüm kurum ve kuruluşlarda, kurumların ikincil mevzuatını sisteme kaydedilmesinden ve değişiklikleri sisteme işlenmesi için KMS Sorumluları görevlendirilmektedir.

KMS’de 2015 yılı itibarıyla yürürlükten kaldırılan mevzuatın son metni ile Resmi Gazete’de yayımlanan ilk metnine, 2015 yılı öncesinde yürürlükten kalkan mevzuatın Resmi Gazete’de yayımlanan ilk metinlerine erişilebilir, bir mevzuatın dayandığı üst mevzuat ile bir üst mevzuatın, dayanak olarak kullanıldığı alt mevzuat listelenebilir. Ayrıca bir mevzuatın yürürlükten kaldırdığı mevzuat listesine ve bu mevzuatın Resmi Gazete’de yayımlanan ilk metinlerine ulaşılabilir.

İstatistikler sayfasında, mevzuatın türlerine göre yürürlükte olan ve yürürlükten kaldırılan mevzuat ile kurum içi ikincil mevzuat sayılarının kurumlara göre dağılımı raporlanabilmektedir.

Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi (HEYS)

Merkezi ve yerel yönetim kuruluşları tarafından sunulan hizmetlerin operasyonel düzeyde tespit edilerek elektronik ortamda tanımlandığı sistemdir.

Kurumlar, daire başkanlıkları veya dengi düzeydeki birimlerde sunmuş oldukları hizmetleri sistem üzerinde tanımlamakta ve bu kayıtların ilk onayı kurumlardaki koordinasyon birimleri tarafından yapılarak KAYSİS üzerinden yayımlanması için KAYSİS Çalışma Grubuna gönderilmektedir.

Kayıtlar operasyonel düzeyde oluşturulduğu için bu kayıtlar üzerinden ulusal süreç analizi çalışmaları yapılması, kamu hizmetlerinde çekirdek ve destek hizmetlerinin tespit edilmesi ve bu çalışmalar sonucunda kurum içi ve kurumlar arası veri akış şemalarına ulaşılması amaçlanmaktadır.

Hizmet Standartları Yönetim Sistemi (HSYS)

Vatandaşlar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarına başvuru neticesinde sunulan kamu hizmetlerine ilişkin;

- Hizmetin adını,
- Başvuruda istenen belgeleri,
- Hizmetin en geç tamamlanma süresini

içeren tabloların HEYS kayıtlarından alınarak oluşturulduğu ve KAYSİS üzerinden ilan edildiği sistemdir.

Hizmetlerin sunumunda tabloda belirtilen hususlara uyulmaması durumlarında hizmet alanlar tarafından müracaat edilebilecek ilgili birim amiri ve bir üst amirin adı,

soyadı ve iletişim bilgileri de ilan edilmektedir.

Bu müracaatların elektronik ortamda KAYSİS üzerinden de alınarak ilgili kurumlara iletileceği ve sonuçlarının takip edileceği bir yapının oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Devlet Belge Yönetim Sistemi (DBYS)

Kamu hizmetlerinde başvurularda istenen veya hizmetlerin sonucunda düzenlenen belge adlarının standartlaştırılarak tanımlandığı ve bir örneğinin toplandığı sistemdir.

Kurumlar arasında aynı belgenin farklı adlar altında kullanılmasının engellenmesinin ve elektronik ortamda kurumlar arasında veri paylaşımının sağlanmasının amaçlandığı sistemde, bir belgenin üretildiği kurum/hizmet ile o belgenin başvuru belgesi olarak istendiği kurum/hizmet arasında ilişkinin sağlanarak otomatik olarak veri akış şemalarının oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Kamu Memnuniyet Anketi (KMA)

Vatandaşların kamu hizmetlerinden yararlanmasının ardından hizmetten duyulan memnuniyet düzeyinin belirlenmesi amacıyla geliştirilen akıllı anket uygulamasıdır. HEYS’te tanımlanan hizmet adlarından vatandaşlar yararlandıkları hizmeti seçerek anketi doldurmaktadır. Dolandırulan bu anketlerden;

- Genel memnuniyet oranı,
- Kurumlar düzeyinde memnuniyet oranı,
- Hizmetler düzeyinde memnuniyet oranı, istatistikleri oluşturulmaktadır.

Kurumlardaki Elektronik Belge Yönetim Sistemlerine Tek Merkezden Veri Sağlanması

Kurumlar tarafından geliştirilen Elektronik Belge Yönetim Sistemlerinde hazır olarak kullanılabilecek şekilde web servis üzerinden aşağıdaki bilgiler tüm kurumlara anlık olarak elektronik ortamdan sunulmaktadır.

- Antet,
- Muhatap Adı,
- Arz-rica bilgisi,
- İmza yetkililerinin adı soyadı ve unvanı,
- Dağıtım listesi,
- İletişim bilgileri,
- e-Yazışma paketlerinin gönderilebileceği KEP adresleri

- e-Yazışma paketi Şifreleme Sertifikası

Yukarıda bilgilerin kamu kurumlarına hazır olarak sunulmaya başlanmasıyla, elektronik belge yönetim sistemlerinin yazılım geliştirme çalışmaları çok büyük oranda kolaylaştırılmıştır. Ayrıca resmi yazılara ilişkin standartlar, otomatik olarak EBYS'ler üzerinden hayata geçirilmeye başlanmıştır.

SONUÇ

KAYSİS'te geliştirilen uygulamaların planlanan şekilde amaçlarına ulaşması halinde kamu kurumlarının kullandıkları elektronik uygulamalar kapsamında oluşturdukları idari kayıtların (verilerin), KAYSİS'te tanımlanan üst veriler ile ilişkilendirilmesi e-Devlet çalışmaları kapsamında kurumlar arası etkin veri paylaşımının sağlanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda KAYSİS'te tanımlanan üst verileri kullanarak tüm kurumların sunucularına erişim sağlayabilen kurumlar arası veri paylaşımını gerçekleştirecek Proxy¹ niteliğinde merkezi bir uygulamanın hayata geçirilmesi için Ulusal Veri Santrali (UVS) analiz çalışmalarının yapılacağı görülmektedir.

Geliştirilecek UVS'nin söz konusu tanımları dinamik olarak kullanması ve web servisler üzerinden tüm kurumların sunucularına (server) erişim sağlayabilmesi halinde e-Devlet çalışmalarından a-Devlet (Akıllı Devlet-Smart Government) çalışmalarına geçilmesi mümkün olabilecektir.

Kamu hizmetlerinin elektronik ortama taşınması ve özellikle belge başvurusu gerektiren türden hizmetlerin elektronik ortamda sunulabilmesi gelecekte daha da önem kazanacaktır. Özellikle birden fazla kurumu ilgilendiren hizmetlerde, vatandaşın her bir kurum ile ayrı ayrı muhatap olması yerine almak istediği hizmet için karşısında tek bir yapı bulması ve başvurusunu bu yapı aracılığı ile yaptığı an, hizmeti almasına gerek duyulan farklı kurumlardaki bilgilerinin otomatik olarak bu yapı tarafından karşılanması gerçekleştirilecektir.

KAYSİS bu noktada yukarıda bahsedilen kurumlar arası etkin veri paylaşımının sağlanmasında devreye girecek ve söz konusu santral aracılığı ile hizmet alan kesimlere yönelik hızlı, bürokrasiden uzak, zahmetsiz bir hizmet sunumuna imkân verecektir.

KAYSİS bu aşamada bir taraftan kamu hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulmasında rol oynarken diğer taraftan kamu yönetimine ilişkin temel verilerin bir merkezde toplanmasını sağlayarak kurumların belli standartlar çerçevesinde yapılmasını sağlayacaktır. Bu yapılanma kurumların teşkilat yapılarından, sunmuş oldukları hizmetlere, bu hizmetlere ilişkin belgelerden, mevzuat dayanaklarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsayacaktır.

1 Proxy, internet üzerindeki bir bilgisayar ile internete bağlı diğer bilgisayarlar arasındaki iletişimi sağlayan yardımcı bir geçiş yolu (gateway) sistemidir (Kaynak: <http://proxy.nedir.com/#ixzz3uHqMXbzN>).